

Štajerc" izhaja vsaki petek, dabran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrť leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računai naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnštvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Štajerc

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 28.

V Ptuj u v nedeljo dne 10. julija 1910.

XI. letnik.

Ljudstvo zopet izdano!

Vso pošteno javnost razburila je danes skoraj neverjetna vest, da so slovenski poslanci, združeni s češkimi, zopet državni zbor razbili. Neverjetna se nam je zdela ta vest in vendar je resnična. Vlada je danes 5. t. m. odgodila zasedanje državne zbornice in poslala poslance domu za peč spat!

Slovenski poslanci imajo za večne čase pečet najgršega, naravnost herostratskega izdajstva v bogih narodov na čelu. Kajti to pot se ti Šusteršiči, Korošci in Grafenauerji, ti Bobleki in Ploji niti izgovarjati ne morejo, da bi se šlo za kakšno gospodarsko stvar. Cela stvar je namreč sledeča: Vlada je predložila načrt postave, da se uresniči za 4 leta na Dunaju oddelek visoke italijanske šole. Ob tej priliki so pa stavili slovenski poslanci celo vrsto nepotrebnih zahtev. Zlasti so hoteli imeti nekatere garancije, da se uresniči tudi slovenska visoka šola. Vlada pa vè prav dobro — kajti pametni Slovenci to sami priznajo! — da nima nobenih predpogojev za slovensko univerzo. Zato se vlada te neumni agitaciji prvaških poslancev ni hotela udati. Slovenski poslanci pa so nato v proračunskem odseku pričeli s obstrukcijo in so s tem preprečili vse nadaljno delo. Par dni je vlada to zločinsko komedijo opazovala. Potem pa je v cesarjevem imenu vrata zaprla ter poslance do jeseni domu poslala.

Državni proračun je bil preje sprejet. 200 milijonov novega dolga nam pri našajo poslanci domu, to je vse! Gospodarsko koristnega pa se ni niti toliko storilo, kolikor je črnega za nohtom. Po celi državi vlada velikanska revščina. — draginja je postala tako neznosna, da se ljudje že upirajo in dvigajo, — vojakom se je zopet ugrabilo upanje na dveletno službo. — kmetom, ki so jim ujmi vse vzeli, se

Veselje v boju.

Prijetno v resnici ni, ako se mora človek proti neumnosti boriti. Neumnežu dokaže desetkrat zaporedoma, da je nebo plavo in sneg bel; enajstič pa ti bode tepec trdil, da je sneg rdeč, nebo je rumeno, ti pa si lažnik, nemčur in brezverec. . . Nizozemski pisatelj Multatuli je nekdaj dejal: „Disputiere nicht mit den Frommen!“ In imel je prav! Z ljudmi, ki se sploh bojijo, da bi bome svoje močanice v ta namen porabili, v katerega jih je Bog vstvaril, z ljudmi, ki morajo šele fajmoštvo kuharico vprašati, ako je resnica, da je 2 krat 2 vedno 4, s takimi ljudmi je težko govoriti. Ti vboji na duhu v resnici ne vejo, da smejo in morejo sami misliti. Takim ljudem ne koristi najpametnejši govor in najboljši časopis; koristi jim le — beda! Živina se le pod bičem pokori in taki neumneži postanejo tudi šele tedaj pametni, kadar so lačni. . . Sicer pa lahko rečemo, da se najde med takimi ljudmi tudi mnogo humorja. Sploh trdimo, da je politika sicer prokleta grda in umazana stvar, da se pa v nje vendar mnogo smešnega doživlja. Pri slučajev tega političnega humorja naj tudi danes ob desetletnici naše stranke omenimo.

Imel sem shod v M. Prejšno nedeljo je bil tam liberalni shod, katerega so pa klerikalci skoraj razbili. Na koncu so se namreč skoraj stekli. Klerikalni kmetje so vpili: „Mi bomo demoginjali!“ in liberalci zopet: „Mi bomo demoginjali.“ Pri temu so seveda liberalci kakor klerikalci prav pridno pili. Končno se je krčmarju (znani briliči glavici!) ta prepri preneum zdel. Stopil je med

ne more dati nobene podpore. — milijoni lačnega ljudstva proklinjajo v najhujši revščini povzročitelje te bede. . . Slovenski poslanci pa bodejo s predrznim čelom priromali domu, bodejo ljudstvo farbali s praznimi besedami in se bodejo potem čez poletje v toplice odpeljali. . . Kaj je bojevitemu hujskaču in kaplanu dr. Korošču za revščino ljudstva? On ima vendar tako lepe dohodke kot kaplan, urednik, državni in deželni poslanec itd., da bi z njegovim zaslužkom lahko deset kmetijskih družin živel. Kaj briga to Grafenauerja, ki je v klerikalnem „prepričanju“ bogat postal? In sploh — kaj briga to dr. Žlindro, ki je s češkim milijonarjem dr. Kramaršom vodja te proklete politike?!

Slovenski poslanci so naš štajerski deželni zbor razbili, zdaj so še državni zbor uničili. Res, niti sovražnik bi ne mogel tako divjati, kakor divjajo prvaki proti slovenskemu ljudstvu!

Kaj bi šele bilo, ko bi prvaki res enkrat do vlade prišli? Razbili bi Avstrijo, kakor so razbili zakonodajne zastope brez ozira na revščino ljudstva. In ti ljudje hočejo biti patrioti in ljudski zastopniki in bogve kaj še vse. Ali mi bomo ljudstvo naprej budili in dramili, da bode enkrat le svoje prave sovražnike, ki so podobni volkovom v ovčji obleki, čez mejo pognalo. . .

Slovensko ljudstvo! Z vsakim dnevom te prvaška zločinska politika globlje v revščino vleče, odpri oči in brani se!

Politični pregled.

Državni zbor je torej zaključen, ker se c. k. vlada od Korošcev, Plojev in Grafenauerjev ne pusti za norca imeti. Kar so slovenski poslanci to pot v državni zbornici počenjali, to presega že vse meje. Človek nima drugega od-

prepirajoče se nasprotnike in rekel: „Kaj vi! Klerikalci niste gvinjali in liberalci tudi ne! Edino jaz sem gvinjal!“ In pogladil je svojo debelo denarico. . . Pri temu krčmarju imel sem torej teden pozneje jaz shod. Ko pridem tja, najdem v gostilniški sobi okroglo 300 klerikalnih kmetov in morda 50 naših pristašev. Klerikalci so se pustili voditi od mladeničev-tretjerednikov in vedel sem takoj, da bočejo shod razbiti. Reklji smo torej svojim pristašem potihoma, da naj gredo na dvorišče; tam je bilo gospodarsko poslopje, ki je imelo v prvem nadstropju nekako verando, raz katere smo pričeli govoriti. Ko so nasprotniki to opazili, bilo je par minut kakor v menažeriji. Fantki, ki so bili preslabi za pastirje, so bili klerikalni vodje! Naši možje pa so stali trdno kot skala okoli verande. Končno sem stopil sam med klerikalne razgrajče in sem prijel prvega ojstro ter mu zapovedal molčati. In — hujskači so se zbal. Osebnim pogum velja! Končno so vsi klerikalni kmetje ednoglasno sprejeli nezaupnico dr. Korošču. . .

V R. smo imeli škod, ki so ga hoteli liberalci izrabiti za svoja kandidata Žurmana. Njih voditelj je proti meni sredi govora vedno vpil: Zlasti je kričal, da tamošnji napredni okrajni zastop ne deluje pravilno. Kar nakrat pa mu neki naprednjak pravi: „Ja, zakaj pa slovenski zastopniki k sejam ne pridejo?“ Narodnjak je trdil, da to ni resnica in je rekel: „Ako je to res, grem z vam!“ In res, dokazali smo mu pri tej priči, da je to resnica; on in vsi njegovi pristaši so šli potem za „štajerskanskega“ kandidata v boj. Narodnjak je v svoji lastni nevednosti vjel; bil je učenc celjskega dr. Kukovca.

govora nego — pljunek v stran! Prav ničesar ti slovenski poslanci za slovensko ljudstvo zahtevali niso, — in tudi ko bi se jim vse zahteve te ali one zmedene buče ugodile, bi vendar državni zbor razbili. Saj je dr. Korošec ob priliki otvoritve deželnega zbora v Serajevi sam izjavil, da upa na čas, ko bodejo Jugoslovani v enem skupnem zastopu sedeli. Upa torej ta politikujoči pop, da bode morda enkrat poslanec v Belgradu. Tudi med nemškimi in češkimi klerikalnimi poslanci vlada hudo razburjenje nad tem zločinom slov. poslancev. Čez to dejstvo ne pomaga nobena laž: iz gole brezvestnosti, iz političnega zločinskega nagona so prvaki državni zbor razbili in ljudstvo s tem v velikansko revščino pahnili. Pri vsej tej žalogrji, ki se je seveda v komedijantovskih oblikah odigrala, je le nekaj dobrega: Vlada je namreč sklenila, da poslanci do zopetne otvoritve državne zbornice ne dobijo plače. Prvaški poslanci so pač mislili, da bodejo doma s svojimi kuharicami lenobo pasli, na dan pa po 20 kron plače vleki. No, čez ta račun jim je hvala Bogu vlada rdeči križ napravila. . . Do jeseni je torej stvar odgodena. Kaj bode pozneje? Ne verujemo, da bi se do tega časa prvaškim poslancem vest zbudila. In kaj potem? Morda bode vlada državni zbor popolnoma razpustila in nove volitve razpisala. Na vsak način stoji ljudsko zastopstvo v veliki nevarnosti!

Slovenska vzajemnost. Naši prvaki nam vedno pridigujejo, da morajo biti Slovenci z vsemi drugimi Slovani združeni. „Slovenska vzajemnost“ je tako lepa stvar, da bi se človek nad njo razjokal, ko bi imel ravno časa. Seveda, koder so ti „pravi“ Slovani sami med seboj, tam kažejo vse drugo lice. Znano je grdo sovraštvo Srbov proti Hrvatom. Na severu je istotako. Poljaki bočejo Rusine potlačiti. Te dni je prišlo v Lvovu do krvavih bojev. Rusinski in poljski študenti

V V. so se pripravili farški fantički, da s silo razbijejo naš shod. Nabrusili so nožičke in jih vtaknili v škorenj, ter prišli tako na naš shod. Vodil jih je fajmošter, do pičice podoben farizeju. Končno je vidil, da proti meni nič ne opravi in zato je strastno zavpil: „Jaz grem proč!“ — Rekel sem: „Le pojdite v cerkev, tam je vaš pose!“ — On: „Grem, pa bom za vas molil!“ Jaz: „Hvala, jaz ne potrebujem vaše molitve!“ — On: „Vsi kristjani pojdite z mano!“ — In res, vsi skoraj so šli s črnosuknežem. Dolga procesija jih je bila. Šli so pri glavnih vratih s fajmoštrejem iz hiše, — zadaj pa so prišli pri malih vratih zopet nazaj. In shod smo prav lepo obdržali! . . .

Celo knjigo pa bi lahko napolnili I smešnicami, ki so se nam drugače pripetile. Prav zanimive so v tem oziru tiskovne pomote. Omenimo danes le tri: Ljubljanskega župana Hribarja smo imenovali enkrat „ruskega romarja“. Tiskovni škrt pa je iz „romarja“ napravil „roparja“. Mislimo, da bi se Hribar za ta naslov lepo zahvalil. . . Še boljša pa je bila druga napaka. Neki trgovec je v listu inzeriral, da prodaja „otrobe iz lastnega mlina“. V tiskarni pa so stavili, da ima za prodati „otroke iz lastnega mlina“. . . Iz zlatega upa so mi napravili zlati rep itd. Mnogo takih tiskovnih napak bi še lahko povedali, pa nam primanjkuje prostora.

Tudi drugih smešnic je dosti. Ko so nekega fajmoštra v bližini Ptujja zaprli, ker se je z nedolžnimi otroci malo nepostavno „poigraval“ in smo mi to v našem listu omenili, prišel je brihtni „rihter“ s štirimi odborniki v našo pisarno in zahteval, da mi to prekličemo.